

TÜRKİYE BİRLEŞİK KOMÜNİST PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ
United Communist Party of Turkey
Central Committee

Düisburg.27.3.1990

Değerli yoldaşlar,

Partimizin örgütsel durumu ve birlik konusuna ilişkin görüşler (Taslak) ektedir. Bu konularda parti örgütlerimizin görüşleri istenmektedir. Metinlerde belirtildiği gibi parti örgütlerimiz görüşlerini en geç 10 Nisan 1990 tarihine kadar Türkiye'ye, bir örneğininide Düisburg'taki adresimize ulaştırmak durumundadırlar. (Türkiye için Adımlar gazetesine Fax ile iletilebilir.)

Ayrıca Türkiye'de 21-22 Nisan'da yapılacak toplantıya olanaklı olan yerlerden temsilcilerini belirleyip göndermeleri gerekmektedir.

Bilgi edinmeniz dileğiyle yoldaşça selamlarımızla.

TBKP Başkan Yardımcısı

Mehmet Karaca

TBKP Genel Sekreter Yardımcısı

Osman Sakalsız

Düisburg Fax No: 203-339229

Adımlar Fax No: 90.1 5161179

24.3.1990

BİRLİK SÜRECİNDE İZLENECEK POLİTİKA ÜZERİNE YAKLAŞIMLAR

(TASLAK)

YASAL, ÇABDAŞ MARKSİST PARTİNİN MİSYONU, KİMLİĞİ VE YÖNELECEĞİ POLİTİK AMAÇLAR NASIL TANIMLANMALI SORUNUNA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Kurulacak parti, sürece katılan marksist örgüt, çevre ve kişilerin basit bir toplamına değil, yeni nitelikte bir sentezi ifade etmelidir. Bu sentezi gerçekleştirmek için Türkiye Marksist Hareketinde ortaya çıkmış eskiye dayalı ayrılıkların aşılması zorunludur. Ortaya çıkan bölünmenin politik nedenleri 80 öncesinde yatıyor ve eskinin ayrılıklarına dayanıyor. Bu nedenlerin kaynağında Türkiye Marksist Hareketinde egemen olan öncülük anlayışı, hegemonyacı tutumlar, Komintern'in Stalinist gelenekleri ve ülkenin anti-demokratik dayatmacı politik kültürünün etkileri rol oynamıştır. Yeni nitelikte bir sentezi gerçekleştirirken bu anlayışları ve geleneği aşmak gerekiyor.

80'li yılların ortalarından itibaren yükselen birlik istemine yanıt verme ve eskiye ait olumsuz gelenekleri aşma yönünde olumlu çabalar ortaya çıktı. TİP ve TKP arasında gerçekleşen birlik bu açıdan büyük önem taşıyor. Bunun yanı sıra birleşik parti amacıyla değişik platformlarda sürdürülen arayış çabaları gelişen sürece olumlu katkılar yaptı. Günümüz dünyasında yaşanan hızlı değişim ve marksizmin kendisini yenileme çabaları olumsuz geleneği aşmak için bize yeni olanaklar sağlıyor.

Biraraya gelmemizin amacı, kimi zaman birleşik Marksist Parti kurmak, kimi zamanda ilk seçimlere katılacak sol parti kurmak olarak tanımlanıyor. Bunlar doğru, ancak bağlatmayı düşündüğümüz birlik sürecinin amacını tarif etmekte yetersiz kalmaktadır. Birlik sürecinin amacını, marksistlerin elbirliği ile 1990 Türkiye'sinin ihtiyaçlarına yanıt verecek ve sorunlarına çözüm bulacak yasal partisini kurmak olarak tanımlamak gerekiyor. Nisan ayı içinde yapılacak geniş toplantıda kamuoyuna deklere edeceğimiz kararlılık, birlikte bu nitelikte bir parti kurma ve bunun hazırlıklarına başlama konusunda ki kararlılığımızı ifade etmek olmalıdır.

Kurulacak partinin yöneleceği amaçlar bakımından kamuoyuna, aşağıdaki sorunları çözme iddiası ile ve bunu gerçekleştirecek somut politikalar ile çıkmalıyız:

- 1-) Hızla değişen ve gelişen günümüz dünyasında Türkiye'nin yeri ve rolü somut olarak ortaya konulmalıdır.
- 2-) Türkiye'de yeni tür katalinacı bir demokrasiyi gerçekleştirecek, sivil ve laik toplumu kuracak ve Kürt sorununu çözümlen bir parti olduğu ifade edilmelidir.
- 3-) Alternatif bir ekonomik politika ortaya konulmalıdır.
- 4-) Eğitim ve sağlık sorunlarının çözümü için somut politikalar belirlenmelidir.
- 5-) Parti, kadının özgürleşmesini sağlayacak politikaları

2

savunarak kamuoyunun önüne çıkmalıdır.

6-) Parti, doğayı korumak için ne yapacağını ortaya koymalıdır.

7-) Türkiye'de çağdaş, yeni bir kültürün yaratılmasına sağlayacak politikalar belirlenmelidir.

8-) Parti, kuruluş sürecinden başlayarak muhalefet ve iktidara, mücadelesinin bütün aşamalarında hiçbir politik kaygı göstermeksizin her türlü baskıya, sökürüye, eşitsizliğe, hoşgörüsüzlüğe ve hegemonyacılığa karşı mücadele edecek bir parti olduğunu ve temel amacı olan demokratik, insancıl sosyalizmin bu mücadelenin doğal sonucu olarak ortaya çıkacağını ortaya koymalıdır.

Kurulacak parti, geniş işçi, kafa ve kol emekçilerinin, onların cinsiyet, ulusal köken ve politik düşünce farkı gözetmeksizin çıkarlarına savunan bir parti olarak belirlemelidir. Toplumda varolan bütün diğer sınıfların meşru çıkarlarına dikkate alacağını ve toplumsal gelişmenin ihtiyaçlarına en başa alacağını ifade etmelidir. Kendisini bütün özgürleşme akımlarına açık bir parti olarak tanımlamalıdır.

Bu parti, düzen karşıtı, barış ve demokratik değişim yanlısı güç ve hareketlerden biri olarak, bunların üzerinde birleşecekleri politik doğrultuları ortaya koymak, bu güçler arasında dialog ve işbirliğinin gelişmesine, yeni bir demokratik kültürün yaşama geçirilmesine katkıda bulunmalıdır.

PARTİ ANLAYIŞINA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Birlikte kurmayı amaçladığımız parti bütünüyle demokratik bir yapıya ve iş işleyişe sahip olmalıdır. Farklı görüşler bir zenginlik kaynağı olarak ele alınmalı, bütün üyelerin kendilerini özgürce ifade etmeleri, parti politikalarının belirlenmesi ve karar alma süreçlerine örgütlü katılımı sağlanmalı ve parti içinde bütün organlar demokratik seçimler yoluyla belirlenmelidir. Parti içinde azınlığın kendisini parti platformlarında özgürce ifade etme ve çoğunluk olma hakkı garanti altına alınmalıdır. Açıklık ve saydamlık partinin temel niteliği olmalıdır. Açık ve demokratik bir parti olabilmek ancak çağdaş ve modern araçların kullanılabilmesiyle olanaklıdır. Özellikle partinin faaliyeti ile ilgili enformasyon toplamak ve bütün üyelere ulaştırılmasını sağlamak demokratik ve açık bir parti olabilmenin temel koşuludur.

Partide görüşlerde çeşitlilik ve harekette birlik ilkesi yaşama geçmelidir. Ülke çapında bütünsel bir politika izleyebilmek ve toplumsal yaşamda dönüştürücü bir rol oynayabilmek için politik merkez zorunludur. Önemli olan bu politik merkezin oluşum ve gelişme tarzının demokratik olmasıdır.

Türkiye geleneksel toplumdaki modern topluma geçiş süreci yaşıyor. Bu nedenle toplumda olduğu gibi partide de eski ve yeni, geleneksel işçi ve emekçi sınıflar ile modern işçi sınıfı ve yeni sosyal katmanlar, bunlara ait değerler ve ilişkiler birarada olacaktır. Bu nedenle partinin yapısı ve

3

kimliği saf, durağan değil, sürekli yeniye ve ileriye doğru değişen ve dinamik bir anlayış üzerinde tenellendirilmelidir. Önemli olan her aşamada, yönelimin nereye doğru olacağını somut olarak belirlenmesidir.

BİRLİK SÜRECİNDE TBKP NASIL BİR ROL OYNAMALIDIR SORUNUNA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Birleşik parti, yasallık mücadelesi ile birlikte TBKP'nin bugünkü politik koşullarda misyonunu belirliyor. Komünist hareketin önündeki yasağın kaldırılması uğrunda mücadelenin yanısıra yasal, çağdaş bir Marksist Partinin yaratılması bizim yöneldiğimiz temel politik amaçlardır. Bu nedenle TBKP birlik sürecinde, amaçladığımız yeni nitelikte bir partiyi gerçekleştirmek için yapıcı bir rol oynamak zorundadır.

Birlik süreci kendimizi ve birlikte yola çıktıklarımıza dönüştürme eskinin ayrılıklarına ve olumsuz geleneklerini aşma sürecidir. Bugün varolan durumu değiştirmeye yönelik bir politik faaliyettir. Bu politik faaliyet, amaca uygun temel bir politik çerçeveye etrafında hareket birliğinin sağlanması ile gerçekleştirilir. TBKP'nin birlik sürecinde amaçladığı rolü yerine getirebilmesi, somut bir politik çerçeveye doğrultusunda bütün örgüt ve üyelerinin katkısına örgütlemeyi gerekli kılıyor.

Birlik sürecinde izleyeceğimiz politika TBKP'nin bütünü, varolan bütün potansiyellerini ve olumlu değerleri yeni partiye taşımaya temel almalıdır. Bu politika, parti içinde farklı görüşlerin açıkça ortaya konulduğu demokratik bir tartışma süreci sonucunda parti çoğunluğunun iradesi doğrultusunda somutlanmalıdır. Yönetim, birlik sürecinin her aşamasında ortaya çıkan gelişmeler konusunda bütün parti örgütlerini ve üyelerini düzenli enforme etmeli, yeni politik yaklaşımlar onların katkısı ve katılımı ile belirlenmelidir.

Birlik sürecinde partimizin taban örgütlerinin rolü, merkezi komisyonlara öneriler götürmek burada saptanan politik yaklaşımların yerel düzeyde tartışılmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak, kuruluş sürecine katılan çevrelerle birlikte yeni partinin izleyeceği yerel politikaların oluşturulmasına sağlamak ve politik gelişmelere birlikte müdahale edecek ortak yaklaşımların üretilmesine katkıda bulunmak olarak belirlenmelidir.

TBKP örgütsel varlığına birlik sürecinde, yeni nitelikte partinin garantileri somut olarak ortaya çıkıncaya kadar sürdürecektir ve partinin kuruluşu ile birlikte örgütsel varlığına son vermeye ve birliğe, toplanacak TBKP Kongresi ile karar verecektir.

Bütün TBKP örgüt üyeleri, her düzeydeki birlik platformlarına kolektif bir biçimde belirleyeceğimiz temel politik çerçeveye doğrultusunda partiyi temsilen en geniş insiyatifle katılmalıdır. Kurulacak partinin kimliği, misyonu, savunacağı politikalar ve kuruluş sürecinde izlenecek yöntem ve araçlar konusunda parti içinde ortaya çıkan değişik düşüncelerin, daha zengin bir sentezin yaratılmasına katkıda bulunmak amacıyla birlik platformlarına, taşınmasına ve temsil edilmesine özen gösterilmelidir. Ancak daha bu günden TBKP'nin örgütsel varlığına son verilmesini ve dağıtılmasına savunan

4

görüşlerin TBKP adına savunulması doğru değildir. Bu görüşü savunanların birlik platformlarında kişisel olarak temsil edilmeleri sağlanabilir.

YENİ PARTİNİN KURULUŞ SÜRECİNİ BİRLİKTE YÜRÜTMEK VE POLİTİK GELİŞMELERE BİRLİKTE MÜDAHALE ETMEK ANLAYIŞINA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Yeni parti politik gelişmelere kurulduktan sonra değil, kuruluş süreci içinde ve kuruluş biçimiyle müdahale etmelidir. Bu kuruluş sürecinin, ülke yanında politik bir hareket biçiminde ortaya çıkmasıyla gerçekleşebilir. Bu nedenle partinin kuruluşuyla ilgili hazırlık çalışmalarını yürütecek komisyonların yanı sıra, politik gelişmeleri birlikte değerlendirecek ve ortak tutum alınmasına yardımcı olacak bir komisyonun oluşturulması hedeflenmelidir.

Yeni partinin kuruluş süreci, ülkemizde Komünist hareketin yasallaşması ve Kürt halkının varlığının tanınması mücadelesine katkıda bulunmalıdır. Yeni nitelikte marksist bir parti kurmak amacıyla birlikte yola çıkanlar, Türkiye'nin demokratikleşmesinin bu iki temel sorununda yasakların ve tabuların aşılması için bütün süreç boyunca ortak bir rol oynayabilmelidir.

BİRLİK SÜRECİNİN DAYANACAĞI TEMEL ANLAYIŞA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Yeni partinin kuruluş süreci aşağıdaki anlayışlar temelinde yürütülmelidir:

- 1-) Kuruluş süreci politik örgütlerin, çevrelerin ve kişilerin katılımıyla, yerel düzeyden başlayarak aşağıdan yukarıya gelişen, demokratik bir süreç olmalıdır.
- 2-) Kuruluş çalışmalarına kamuoyunda açık ve saydam bir süreç olarak yürütülmelidir.
- 3-) Kuruluş sürecinde herşey, demokratik mutabakatlar temelinde sağlanacak anlayış birliği ile belirlenmelidir. Kuruluş sürecine herkes eşit haklar temelinde katılmalıdır. Hazırlık çalışmalarını yürütecek komisyonlar, kişiler ve bütün yetkiler demokratik seçimler yolu ile belirlenmelidir.
- 4-) Kuruluş sürecinde yer alan politik yapıların, çevrelerin ve kişilerin bütününe birlik partisine taşınmak temel alınmalıdır. Bu nedenle hazırlık çalışmalarına katılan taraflar varolan bu bütün ile birliği gerçekleştirmek amacı ile hareket etmeli ve politik yapıların, çevrelerin ve kişilerin içinden bir grup ile blok oluşturarak kamplara bölünme anlayışının gelişmesine izin verilmemelidir.
- 5-) Varolan nesnel durum kuruluş sürecine politik partilerin çevrelerin ve kişilerin birlikte katılacağını gösteriyor. Örgütlü yapıların dağıtılmasını ve bireysel katılımda ısrarlı olmak, bu hakikati inkar etmek ve mümkün olmayana talep etmek anlamına gelecektir. Birlik sürecinde nesnel duruma uygun gerçekçi yaklaşımlar temel alınmalıdır. Önemli olan kuruluş sürecinde egemen olacak temel anlayışın, örgütlerin yukarıda yapacakları pazarlıklarla belirleyecekleri sonucu marksist aydınlara ve kişilere dayatılması, onların buna katılması biçiminde değil, herkesin evsahibi olarak herşeye birlikte ve demokratik mutabakatlar temelinde karar vermesi olmalıdır.
- 6-) Kuruluş sürecinde hazırlık çalışmalarını birlikte

yürütmek ve politik gelişmelere birlikte müdahale etmek anlayışı temel alınmalıdır.

ORTAK İRADENİN YARATILMASINA VE KADER BİRLİĞİNİN SAĞLANMASINA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Birlik sürecinde ortak iradenin yaratılması ve kader birliği zorunludur. Ancak bunlar soyut değil somut olmalıdır. Ortak irade ancak somut amaçlar etrafında sağlanacak birlik ile gerçekleşir. Yasal parti kurmak tek başına yeterli bir amaç değildir. Bu partinin ne iş yapacağı, misyonunun ne olacağı, nasıl bir parti olacağı ve hangi politikaları savunacağı konusunda amaç birliğinin sağlanması zorunludur. Bunun için kolektif bir çaba, emek ve somut bir çalışmanın yürütülmesi gereklidir.

Kader birliği, ortak amaçların belirlenmesi ve buna ulaşmaktaki kararlılığımızın ortaya konulması ile gerçekleşebilir. İçinde bulunduğumuz koşullarda bu kader birliği, yeni nitelikte yasal marksist partiyi birlikte kurmak, komünist hareketin yasallaşması ve Kürt sorununda tabuların ve yasakların aşılması mücadelesini birlikte omuzlamak temelinde gerçekleşebilir.

Bu yaklaşımlar temelinde yeni partinin hazırlık çalışmalarına başlanabilir ve kuruluş sürecine ivme verilebilir.

KURULUŞ SÜRECİNİN NASIL ÖRGÜTLENECEĞİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR:

Kuruluş sürecinin örgütlenmesinde düşünce ve politika üretimine yönelik biçimlerle, politikanın örgütlü kesimler eliyle harekete dönüştüğü biçimler ayrı ayrı ancak birlikte kullanılmalıdır. Programatik yaklaşımların politikaların üretiminde özellikle aydınların ve uzman niteliğine sahip kadroların çok dikkate alınarak onların azami katılımını sağlamak hedeflenmeli, kimileri daha sonra kurucu veya parti üyesi olmayı tercih etmemeleri halinde bile bu süreç görüşleriyle katkıda bulunmalarını sağlanmalıdır. Hazırlık çalışmalarına merkezi ve yerel düzeyde sendikaların, meslek örgütlerinin, odaların, demokratik yığın örgütlerinin ve hareketlerinin (kadın, çeyre, öğretmen v.b.) eski ve yeni yöneticilerinin katılımı hedeflenmeli, kuruluş sürecinin örgütlü yığınlarla ilişkisi kurulmalıdır.

Hazırlık çalışmaları istiyen herkesin katılacağı bir kurultayla başlatılmalıdır. Bu kurultay kamuoyuna amacımızı deklere etmelidir. Hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere program ve tüzüğe ilişkin yaklaşımları hazırlayacak komisyonu, ilçelerden başlayarak yerel birlik platformlarını örgütleyecek ve kongre niteliğindeki son kurultaya hazırlayacak teknik komisyonu ve politik gelişmeleri değerlendirerek ortak tutum almaya katkıda bulunacak komisyonu seçmeli ve yetkilerini saptamalıdır.

Kuruluş süreci, ilçelerden başlayarak yerel platformların oluşturulduğu bu platformlarda demokratik katılım temelinde yürütülecek tartışmalar sonucunda, merkezi komisyonların hazırladığı taslak metinler üzerinde görüşlerin ve katkıların belirlendiği, kurultaya katılacak temsilcilerin seçildiği

aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir süreç olarak örgütlenmelidir. Yerel temsilcilerin katılımıyla toplanacak kongre niteliğindeki son kurultay program, politika ve parti **tüzüğüne nihai biçimini vermeli, partinin adını belirlemeli** ve kurucu üyeleri seçmelidir.

TOPLANTIYA GÖTÜRÜLECEK ÖNERİLER:

- Nisan ayında yapılacak geniş toplantıya TBKP adına aşağıdaki somut önerilerle katılınmalıdır.
- 1-) Toplantı marksistlerin elbirliği ile 1990 Türkiye'si nin ihtiyaçlarına yanıt verecek ve sorunlarına çözüm bulacak yeni nitelikte yasal partisini kurmak kararlılığımızı ifade etmeli ve bu partinin hazırlık çalışmalarına başlayacağımızı kamuoyuna açıklamalıdır.
 - 2-) Toplantı yeni nitelikte yasal partiyi birlikte kurmak, komünist hareketin yasallaşması ve Kürt sorununda tabuların ve yasakların aşılması mücadelesini birlikte omuzlamak konusunda kader birliği içinde olduğumuzu belirlemelidir.
 - 3-) Toplantı partinin kuruluş sürecini politik örgütlerin çevrelerin ve kişilerin katılımıyla, yerel düzeyden başlayarak aşağıdan yukarıya gelişen demokratik bir süreç olarak tanımlanmalıdır.
 - 4-) Toplantı kuruluş sürecinde herşeyin demokratik mutabakatlar temelinde belirleneceğini temel anlayış olarak benimsemelidir.
 - 5-) Toplantı kuruluş sürecine katılan partilerin, çevrelerin ve kişilerin bütününe birlik partisine taşınması amacıyla hareket etmeyi benimsemelidir.
 - 6-) Toplantı kuruluş sürecinin örgütlenmesine ilişkin yaklaşımını hazırlık çalışmalarının toplanacak bir kurultay ile başlatılması, gerekli komisyonların, kişilerin ve yetkilerin demokratik seçimlerle belirlenmesi, ilçelerden başlayarak yerel platformların oluşturulması ve bu yerel platformlarda seçilen temsilcilerin katılımıyla toplanacak kongre niteliğinde bir kurultay ile sürecin sonuçlandırılması biçiminde somutlanmalıdır.
 - 7-) Toplantıda partinin adının, hazırlık çalışmalarının sonunda mutabakat temelinde belirlenmek üzere geriye bırakılması konusunda görüş birliği sağlanmalıdır.
 - 8-) Ortak yayın önerisi götürülmelidir.
 - 9-) Marksist hareketin tarihine bir bütün olarak birlikte sahip çıkmak.

TBKP MERKEZ YÖNETİMİ

TÜRKİYE SOSYALİSTLERİNİN

1

BÜTÜN PARTİ ÖRGÜTLERİNE

24.3.1990

Parti il örgütlerinden temsilcilerin katılımıyla 10-11 Şubat günleri yapılması gereken toplantı, bilindiği gibi toplantıya katılanların daha başlangıçta polis tarafından gözaltına alınmasıyla gerçekleşemedi. Sorunlarımızı tartışıp çözüm yolları bulabilmek için bu toplantıya yapmamız gerekiyor. Parti örgütlerinin iyi bir hazırlık yapabilmesi için toplantıyı 21-22 Nisan günleri düzenlemeyi düşünüyoruz. Hem yeniden benzer bir durumla karşılaşmamak, hem de açık gelişme olanaklarımızı genişletmek için, bu toplantıya yasal yapmak istiyoruz. Bir tertip heyeti, "yasallık ve birlik sorunları tartışması" ya da benzeri bir ad altında düzenlenecek toplantı için gerekli yasal başvuruyu yapacaktır. Biz polisin de izleyebileceği bir toplantıda açık tartışamayacağımız hiçbir sorunumuz olmadığı görüşündeyiz. Tersine böylesi, açık bir toplantı yasallaşmada yeni bir adım olur. Toplantının bileşiminde, parti örgütlerinin ve parti içindeki farklı görüşlerin temsil edilmesi sağlanacaktır.

Toplantının amacı parti içinde tartışılan konularda görüşlerin netleşmesi ve önümüzdeki dönem yapılacaklar konusunda bir görüş birliğinin sağlanmasıdır. Yarıda kalan toplantıda tartışılmak üzere Merkez Yönetimi tarafından sunulan 9 Şubat tarihli "Birleşik, yasal, yığansal partinin yaratılmasında TBKP Kongre süreci" başlıklı metin hazırlık sırasında dikkate alınmalıdır. Buna ek olarak son gelişmeleri de dikkate alarak toplantı gündemi için aşağıdaki konular öneriyoruz:

İlk toplantıya katılan 100 kadar yoldaşın gözaltına alınması, bunu kıskırtan karanlık odakların beklediklerinin tam tersi sonuç verdi. Kamuoyunun çok geniş çevreleri Komünistlerin özgürlüğünden yana tutum aldı. Sonuçta gözaltına alınanlar serbest bırakıldı. Hemen ardından İstanbul'da yargılanan MK üyeleri tahliye oldu, Ankara'nın bazı PB ve MK üyelerini İstanbul'dan alarak tutuklama çabaları iflas etti ve en son olarak Eskişehir ve İzmir'deki çıkışlarda tutuklanan yoldaşlar salıverildiler. İzmir DGM savcısı tahliye istemini, "141-142'nin kalkmak üzere olması" ile gerekçelendirdi.

Gene aynı günlerde 141-142-143 ile ilgili değişiklik tasarıları Adalet Bakanlığından hükümete geldi. Şimdi hükümetin görüşünü saptayıp sorunu parlamentoya getirmesi gerekiyor.

Öteyandan geniş bir yasal marksist parti beklentileri artmaktadır. SHP'den ayrılan bazı milletvekillerinin başına çektiği "Yeni Oluşum" girişiminin tek başına soldaki boşluğu doldurma perspektifine sahip olmadığı kısa sürede ortaya çıktı. "Kuruçesme Toplantıları"nın birlik beklentilerine yanıt veremeyeceği görüldü. Sol taban her iki platforma da değer vermekle birlikte, tutarlı ve etkili sol politikalarla politika sahnesine çıkacak ve geniş marksist güçleri

2

birleştirecek çağdaş bir yasal parti beklentisinin nasıl gerçekleşeceğini yanıtını bulabilmiş değil. Doğu Avrupa'daki son gelişmelerden sonra şimdi herkes parti sorununun çok daha ciddi ele alınması gerektiğini görüyor.

Nisan'ın ilk yarısında bağımsız marksistlerin yanısıra, bizim, TSİP'in, Sosyalist Birlik çevresinin, Aybar çevresinin, SHP'den ayrılan marksist milletvekillerinin katılacağı bir toplantı yapılacak. Bu toplantıya katılacaklar, yasal bir marksist partinin kuruluş hazırlıklarına birlikte başlama kararı almayı amaçlıyorlar. TBKP olarak bu toplantıda ve birleşik, yasal, yarıyasal partinin yaratılması sürecinde nasıl bir politika izlememiz gerektiği konusundaki görüşlerimiz ektedir. Parti örgütlerimiz bu konudaki tartışmaların sonuçlarına Nisan'ın ilk haftasında bize iletmeli ve biz de ilk toplantıdaki yaklaşımımızı buna göre netleştirmeliyiz. İlk toplantı perspektif konusunda bir fikir vereceği için, biz 21-22 Nisan toplantımızda birlik sürecindeki rolümüzü somut verilere dayanarak saptayabiliriz.

Yukarıda ele alınan gelişmeler ışığında parti örgütleri aşağıdaki konuları tartışmalı, kendilerinin ve partinin yapması gerekenleri saptamalı ve 21-22 Nisan toplantısına temsilcilerini bunların sonuçlarıyla yollamalıdır. Tartışmalarda görüşlerin netleşmesi sağlanmalı ve bütün görüş farklılıklarının yansımaları amaçlanmalıdır. Parti merkezi parti örgütlerinin farklı eğilimleri de içeren görüşlerini yazılı olarak talep ediyor. 10 Nisan'a kadar bize ulaşan raporlar, öteki parti örgütlerine dağıtılacak, böylece farklı görüşler hakkında bütün parti enforme olacaktır.

141-142'nin kaldırılması ve yasallaşma konusu Hükümeti konuyu biran önce meclise getirmek için zorlamak, sonra da meclisi etkilemek için öteki marksist güçlerle birlikte bütün demokrasi güçlerinin katılımını sağlayacak, ülke çapında yüzbinlerin desteğini kazanacak bir kampanyanın her düzeyde örgütlenmesi. Bu konuda başlayan girişimleri geliştirmek gerekiyor. TBKP'liler demokrasi isteyen bütün güçlerle birlikte bu kampanyanın birleştirici, geliştirici, hazırlayıcı unsuru olabilirler. Genel ve yerel düzeyde öteki marksistlerle bu konuda yapılacak işbirliği geniş parti kurma sürecini de olumlu etkileyecektir. Parti örgütleri bu kampanyaya kendi özgül katkılarına planlayıp gerçekleştirmelidir.

Bu kampanyadan ayrı olarak, komünist parti yasağının kaldırılması ve 141 sorununun çözümüne katkı olarak, bir yasal KP başvurusu yapılması konusu tartışılmalıdır. Rejimi zorlamaya amaçlayacak böyle bir kuruluş dilekçesi verilmeli midir, verilecekse hangi politik koşullarda verilmelidir, nasıl gerçekleştirilmelidir soruları ele alınmalı ve konuyla ilgili görüşler ortaya konulmalıdır.

Birleşik yasal partinin yaratılması konusu: Bu konudaki tartışmalarda geniş parti için bizim bütün düşünsel zenginliğimizin, önerilerimizin, katkı olanaklarımızın ortaya çıkarılması amaçlanmalıdır. Yerel düzeyde TBKP'nin bütün potansiyellerinin geniş parti yaratma sürecine nasıl

katılacağı, olumlu değerlerimizin nasıl aktarılacağı soruları önemlidir. Yukarıda da sözü geçen ekteki metin bu tartışmalarda ele alınmalıdır.

21-22 Nisan toplantısı aynı zamanda, yönetim sorununu tartışmalı ve politik faaliyeti yönlendirecek geçici yönetimi kavaylaştırmalıdır. Can alacak, 6 Şubat tarihli notında da belirtildiği gibi, yasallaşma ve birlik konusunda atacağımız adımlara bağlı bir kongre süreci sorunu tartışılmalı ve bu

konudaki görüşlerimiz netleşmelidir.

Bu genelge yurtdışı parti örgütlerinde de ele alınacaktır. Yurtdışı parti örgütlerinin yazılı görüşleri ülke örgütlerine iletilecektir. Ayrıca yurtdışı parti örgütleri 21-22 Nisan toplantısına temsilci gönderebilirlerse bu çok yararlı olacaktır.

Yurtdışındaki MK üyeleri görüşlerini yazılı olarak bildirmelidir. Metinler bütün partiye dağıtılacaktır. Ayrıca ülke parti örgütleri yurtdışındaki MK üyelerinin niçin ülkeye dönmediklerini sormaktadır. Yurtdışındaki MK üyeleri, bu konudaki görüş ve gerekçelerini partiye açıklamalıdır.

Bazı MK üyesi yoldaşlar bize doğrudan ya da dolaylı olarak MK'dan istifa ettiklerini duyurmuşlardır. Fakat hiçbir yoldaş, bunun gerekçesini yazılı olarak bildirmemiştir. Parti örgütleri bu yoldaşların istifa gerekçesini ve görüşlerini sormaktadır. Bu sorular yanıtız kalmaktadır. İstifa eden yoldaşlardan ülkede bulunanların 21-22 Nisan toplantısına katılması çok yararlı olacaktır. Ayrıca istifa eden yoldaşlar bunun gerekçesini ve görüşlerini partiye açıklamalıdır. Hize ulaşan her yazılı metin bütün partiye dağıtılacaktır.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz
TBKP Merkez Yönetimi

Dağıtım: Yurtiçi ve yurtdışı bütün parti örgütleri, TBKP I. Kongresinde seçilen bütün MK üyelerine, 8 Aralık basın toplantısına katılan yoldaşlara. Bu bulgular ayrıca bütün sempatizanlara, sorunlarımıza ilgi duyan bütün eski TİP ve TKP üyelerine verilmelidir.

Son günlerde basında "TEKP dağılıyor", "TEKP bölündü" şeklinde çeşitli haberler çıkıyor. "Partinin feshedilmesini isteyen ve imzaya açıldığı söylenen bir metin" ile partimizi içinde çeşitli konularda görüş farklılıklarının varlığı bu haberlere kanıt yapılmak isteniyor.

Bu söylentiler, gerçekleri yansıtmıyor. TEKP'nin geleneksel sol partilerini monolitik, demokratik olmayan yapısından farklı demokratik ve görüş çoğulculuğuna dayalı bir parti anlayışına yönelmekte olmasının sorunları, dışımızda bir dağılma süreci olarak algılanabiliyor.

Partimizin bir çok sorunu var. Bunlar bizim güç kaynağımız olan yasallaşma mücadelesinin, TİP, TKP birleşmesinin, yenilenmenin sorunları, bunlara daha geniş bir birliğe yönelmenin sorunları ekleniyor ve bu sorunlar Doğu Avrupa'da geleneksel komünist anlayışın açık iflasının yaşandığı, bütün solda bir tür kimlik bunalımının ortaya çıktığı ve ülkede rejimin azalmayan baskısı koşullarında karmaşıklaşıyor. Parti yönetimindeki görüş ve yaklaşım farklılıkları sorunların zamanında çözümünü geciktiriyor. Bu da birçok yoldaşın çalışmalarından uzaklaşmasını getiriyor.

Ama bunu, bir "dağılma süreci" olarak tanımlamak hem gereksiz bir acelecilik olur, hem de sorunları gerçek nedenlerinin kavranmasını olanaksızlaştırır. Sorunlarımızın, gene dışımızdaki çevrelerce yapıldığı gibi "TİP-TEKP farklılaşması" gibi gösterilmesi ise, yaşadığımız sürecin karmaşıklığının gözardı edilmesini ve çıkış yollarının tıkanmasını getirir.

TEKP dağılmıyor, çünkü bugün bütün TEKP'lileri iki somut amaç birleştiriyor. Bunlar, ülkenin demokratikleşmesine katkı olarak 141-142'nin kaldırılması ve komünist parti üzerindeki yasağın sona ermesi için mücadele ve bütün marksistlerin yasal, çağdaş partisinin oluşmasına bütün olanaklarımızla katkıda bulunmaktır. Türkiye koşullarında yenilenme, bu iki somut tanımlanmış politik görevin çözümü içinde biçimlenecek ve yaşanacak.

Partideki görüş farklılıkları da bu iki politik görevin çözüm yollarına ilişkin farklılıklardır ve bu da doğaldır. Cepheleşmeden, demokratik tarzda, açık ve mümkün olduğu kadar yazarak tartışarsak, optimum çözümleri bulabileceğimize biz inanıyoruz.

Parti yönetimi olarak, biz TEKP'nin önüne koyduğu görevleri çözmesi gerektiği ve çözebileceği görüşündeyiz. Yasallaşma ve geniş, çağdaş parti yalnız bizim değil, özel olarak bütün marksist ve ilericilerin, genel olarak Türkiye'nin demokratikleşmesinin sorunlarıdır. Biz her iki sorunun da yalnız bizim katkıyla çözülebileceğini hiçbir zaman düşünmedik, ama bu sorunların bizim rolümüz olmadan çözülebileceğini de düşünmüyoruz. Bu sorunların çözümü için TEKP'nin varlığına ve katkısına ihtiyaç vardır ve bu sorunlar çözümlüce TEKP'nin özel, ayrı bir varlığına ve rolüne de

gerek kalmayacaktır.

Bu görüşlerimiz gerek 11 Ağustos 1989 günü MK açıklamasında, gerekse, 3 Aralık 1989 günü genişletilmiş MK toplantısının kararlarında hiçbir yanlış anlamaya olanak vermeyecek şekilde belirtilmiştir:

KP üzerindeki yasağan kalkması için mücadeleyi sürdüreceğiz ve bu mücadelede öteki marksist güçlerin katılım ve desteğini istemeye devam edeceğiz. Biz, oluşum tarzı, programı, tüzüğü, yönetimi ve adı bütün katılanlarca demokratik tarzda birlikte belirlenecek geniş bir yasal partinin yaratılmasında hiçbir ayrıcalık talep etmeden yer alacağız. Yasal, birleşik parti oluşunca, TBKP'nin varlığı da sona erecektir.

Örgütsüz olarak ne demokrasi mücadelesi verilebilir, ne de geniş birliğe bütün potansiyellerimizi ve olumlu değerlerimizi katmak olanaklı olabilir. Her iki konuda da, yol ve yöntemler ise elbette parti içinde tartışma ile saptanabilir.

Parti yönetimi olarak, bu tartışmalarda, partinin bütün

Üyelerinin ve potansiyellerinin geniş partiye katılımı ve

onun yaratılmasına katkıda bulunması hedefine herkesin bağlı kalmasının geniş partinin çıkarları açısından zorunlu olduğu görüşündeyiz. Bunun demokrasi mücadelesindeki önemi açıktır. Tartışmalarda görüş ve önerilerin netleşmesi için çaba göstermek, görüşlerin özgürce dolaşımını sağlamak, ama görüş farklılıklarını nedeniyle cepheleşmelere yol açmamak gerekiyor. O zaman dışımızdaki çevreler de, partimizdeki süreçleri farklı yansıtmaya ve yorumlama olanağı bulamayacaklardır.

Sözü geçen "imzaya açılan metin" konusunda ise şu söylenebilir: Bu metni hazırlayan ve imzaya açan TBKP üyeleri TBKP'nin kongre ile oluştuğunu ve feshedilmesinin de bir kongre ile olanaklı olabileceğini bilir. Bu yoldaşlar kendi görüşlerini parti içinde açık ifade etme olanağına sahiptirler.

Şunu olarak şunun altı gizilmeli: Yenilenme, anlayışların ve yapıların yenilenmesidir. Hepimiz o eskinin içinden geliyoruz. Farklı hazırlarla, gelişkili süreçlerden geçerek de olsa, eski ve yeni anlayışların karşı karşıya gelmesiyle, kendimizi yenileyeceğiz. Birleşmek istediğimiz marksistlerde, bizim gibi eskinin ürünü. Yenilenme süreci geniş parti içinde de sürecektir. Eski'nin bütün olumsuzluklarını, yapı ve kadrolarıyla 'TBKP'de bırakıp' geniş partiyi "tamamen yenilenmiş" olarak kurmak ne kadar realist değilse, bugün vardığı yerde TBKP'yi yenilenmiş saymak ve yeninin tek taşıyıcısı görmek, yenilenmeyi geniş partiyi yaratacak herkesle paylaşılacak, karşılıklı etkileşim içinde gelişecek bir süreç olarak görmemek de o kadar yanlıştır.

Belirli bir Türkiye'den, gelişmeyi amaçlayan bir Türkiye'ye geçiş aşamasında bulunduğumuz 1990'lı yıllarda bu koşullara uygun somut ve özgül bir yenilenmenin daha çok başlarındayız ve bu sorun ancak gelişmeyi amaçlayan bir Türkiye'ye yönelik somut politik faaliyet içinde çözülebilir. Sağlıklı bir yenilenmenin yolu, politik görüşlerin üretilmesi ve politik görüş olarak özgürce tartışılmasıdır. Şu yada bu

3

görüŖün ardında, geçmişte sık sık yaptığımız gibi, kişisel ya da grupsal çıkar, yapısal, psikolojik ya da 'polisliye' nedenler aramak ve bu varsayılan nedenleri tartışmaya başlamak, yalnızca eskinin içinde kalmaya devam etmemizi getirecektir.

Çalışmalarınızda başarılar dileğiyle
TBKF Merkez Yönetimi

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŖTIRMA VAKFI
TÜSTAV

1

Birlik görüşmeleri üzerine enformasyon

Sadun Aren'in girişimiyle başlayan, yasal Marksist Parti kurma amacıyla biraraya gelen çevrenin Nisan ayı içinde yapacağı geniş toplantının ön hazırlıklarının görüşmek üzere İstanbul'da biraraya gelindi. Bu toplantıya bağımsız marksistler olarak Gençay Gürsoy, Aslan Başer Kafaoğlu, Mete Akalın, Atilla Coşkun; Görüş çevresi olarak Çağatay Anadol, Tektaş Ağaoğlu, Yaşar Yiğit; Sosyalist Birlik çevresi olarak Oral Çalıklar, Hüriyet, Metin ve TEKP çevresi olarak Zülfü, Nebuse, Füsün, Semih, Serhat; Şeref ve Erdal katıldı. Toplantıya katılanların açıkladıkları görüşler şu noktalara içeriyordu:

Çağatay: Artık daha fazla gecikilmeden yasal marksist partinin kuruluşu hazırlanmalıdır. Çünkü somut bir faaliyete yönelmeyince bakanlık ve erozyon gündeme geliyor, SHP'den kopanların oluşturduğu "Yeni Oluşum" hareketi bizle birlikte davranan milletvekilleri üzerinde baskı yaratıyor ve 1992 seçimlerine katılarak politik gelişmelere müdahale etmek gerekiyor. Yasal parti konusunda perspektif farklılıkları bütünüyle giderilmiş değil. Ancak bir kader birliği yapmak mümkün. Bu kader birliği, toplanacak bir kurultaydan güç ve yetki alarak yasal partinin kuruluş hazırlıklarına başlamak ve bu kuruluş süreci içinde komünist hareketin yasallaşması mücadelesine katılarak veya dışardan destek vererek dayanışma içinde olmak anlayışı üzerinde sağlanacak bir mutabakat temelinde gerçekleştirilebilir. Partinin kuruluş çalışmaları en az bir sene sürecektir. 141-142 açısından durum ise bu yıl içinde netlik kazanacaktır. Eğer bu maddeler kalkmazsa TEKP herhalde hakları kazanma mücadelesinin 2. raundunu yasal parti ile sürdürmeyi düşünecektir. Nisan ayında yapılacak geniş toplantıda, yasal partinin kuruluşu için hazırlıklara başlama konusunda bir kararlılık kamuoyuna deklare edilmelidir. Böyle bir kararlılığın kamuoyunda deklare edilmesi halinde ben kendi çevrem, kuruluş sürecine bireyler olarak katılma önerisini götüreceğim. Ancak buna arkadaşlarımla birlikte karar vereceğiz.

Gençay: Fazla uzatmadan gelecek seçimlere katılacak yasal sol parti kurulmalıdır. Nisan'daki geniş toplantı, bu projeyi benimseyenlerle yapılmalı ve işe başlama kararı alınmalıdır. **Serhat-Semih:** Yasal marksist partinin kuruluş sürecini tersine çevirmek gerekiyor. Bugüne kadar ki süreç daha çok politik örgütlerin temsilcilerinin ağırlıklı olarak katılımına dayanıyordu. Halbuki kuruluş süreci, değişik demokratik hareket ve inisiyatiflerin temsilcilerinin katılımına üzerine dayandırılmalıdır. Bunun nedeni, politik yapılar içindeki üyelerin yöneticilere güven duymaması ve kadrolar arasında bir moralsizlik ve dağılma sürecinin varolmasıdır. Bu negatif dağılma süreci, pozitif bir dağılma sürecine dönüştürülmelidir. Öncelikle bir güven verici ortamın sağlanması gerekir. Bunun için politik yapılar şu 3 konuyu kamuoyuna ilan etmelidirler. Birleşik marksist partinin kuruluş süreci içinde örgütlü yapıların dağıtılacağını, bugünkü yöneticilerin oluşacak partide bir

yöneticilik beklentilerinin olmadığını ve geçmişin açık bir muhasebesini yapacaklarına. Birlik sürecine ve onun iradesine teslim olacağımızı, bu sürecin eşit haklı üyesi olacağımızı, program ve politikanın bu süreç içinde çıkacağını ve politik yapıların bu sürece kolektif kararlar almadan katılacağını ilan edelim. Geniş toplantı bu konularda karar almalıdır. Biz birleşik partinin militanı olacağız. Görüş çevresi ve TBKP içindeki farklı görüşler, kendi doğal temsilcileri aracılığıyla kuruluş sürecinde yer almalı.

Aslan B.K. Bugün hızla değişen dünyada marksistler ne öneriyor, nasıl bir perspektif sunuyor? Dünyanın ve Türkiye'nin yeni intayaçlarına nasıl bir yanıt veriyoruz? Bu konu üzerinde yoğunlaşmalıyız. Biz halkımıza ne verebiliriz, bunu düşünmeliyiz. Geçmişin muhasebesini yapalım, birbirimize güven verelim, Kuruluş'u bekleyelim derseniz birşey yapamayız. Geçmişe değil, geleceğe bakarak düşünelim. Somut alternatif politikalar belirleme üzerinde yoğunlaşalım.

Atilla C: SHP içindeki yönelimçileri kucaklayabilecek genişlikte bir parti kurmayı hedeflemeliyiz. Onlar da değişen birçok şeyin farkındalar ve kendilerini sosyal demokrat olarak değil, demokratik sol olarak tanımlıyorlar. Yasal partide bugünkü politik yapıların dağıtılması gerek ama örgütler dağıtılmamalı. Biz örgütlenmek için parti kuruyoruz. Bugünkü yöneticilere bir önköşül anlamında ambargo konulması anlayışına karşıyım. Yöneticileri, partinin kuruluş sürecine katılanlar demokratik seçimle belirleyecekler. Toplanacak bir kurultay ile partinin kuruluş hazırlıklarına başlanabilir.

Yerel düzeyde örgütlenecek toplantılarda belirlenecek temsilcilerin katıldığı bir Kongre ile partinin programı, kurucuları kesin biçimini alarak aşağıdan yukarıya demokratik bir süreç sonucunda partinin kuruluşuna karar verilebilir.

Oral: Kurulacak yasal parti, bugün varolan çevrelerin aritmetik toplamından ibaret bir birlik değil, yeni bir sentez olmalı. Acele yasal bir parti kurmak yerine ülkenin ihtiyacı nedir, politika yapmanın biçimi ve aracı nedir, nasıl bir parti konusu tartışmalı. Bu tartışma bölgelerden ve yerel düzeyden, aşağıdan yukarıya doğru gelişmelidir.

Hazırlık çalışmalarına başlamak için Kuruluş sürecinin sonuçlanmasını beklemeliyiz. Kuruluş toplantılarının sonuçsuz kalması nedeniyle yasal parti düşüncesine burada varolanların dışındaki çevrelerin de yaklaşması mümkündür. Yeni öncü çevresi ile daha yoğun ilişki kurulmalıdır.

Başlatacağımız girişimin kamuoyunda TBKP ile TSİP'in birliği olarak algılanmaması için özenli davranmalıyız.

Zülfü: Politik yapılarda ve genel olarak Türkiye Marksist Hareketinde yaşanan sorunlar kimlik bunalımından kaynaklanıyor. Dünyanın ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında misyonumuzu yeniden tanımlamaya ihtiyacımız var. Bugün Türkiye'nin ihtiyacı nedir sorusuna, ilk seçimlere katılacak yasal parti kurmak veya birleşik marksist parti kurmak biçiminde yanıt vermek yeterli değildir. Kurulacak parti, yeni nitelikte çağdaş bir parti olmalıdır. Bu parti kamuoyuna 1990'ların Türkiye'sinin sorunlarına çözüm bulmak ve ihtiyaçlarına yanıt vermek iddiası ile çıkmalıdır. Nisan

ayındaki geniş toplantıda ifade edilecek kararlılık, bu nitelikte bir partinin hazırlık çalışmalarını başlatma ve bunu birlikte oluşturma kararlılığımız olmalıdır. Bu nedenle bugünden halkımıza ne önereceğiz, hangi politikalarla kamuoyuna çıkacağız konusu üzerinde çalışmalar başlatılmalıdır. Partinin kuruluş süreci yerel düzeylerden başlayarak, aşağıdan yukarıya demokratik bir biçimde yürütülmelidir. Geniş toplantıya sendikal hareketten, meslek örgütlerinden, diğer demokratik hareketlerden kişiler çağrılmalıdır.

Hazırlık toplantısı, Nisan ayında yapılacak geniş katılımlı toplantıya sendikal hareketin, odaların, demokratik yığın örgütlerinin ve hareketlerinin eski ve yeni yöneticilerinden yasal marksist partinin kurulmasına katkıda bulunabilecek kişilere de çağrı yapılması kararıyla sonuçlandı.

20\3\1990

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VE YAKLEFI

YENİ OLUŞUM GİRİŞİMİNE YAKLAŞIMLAR; ÜZERİNE
(TASLAK)

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu politik koşullarda kendilerini "demokratik" ve "marksist" olarak tanımlayan iki ayrı partinin kurulması, ülkenin ihtiyaçlarına yanıt verecek ve sorunlarına çözecek politikaların savunulması gündeme geldiğinde göstereceği benzerlikler nedeniyle güçlerin bölünmesi ve politik yaşamda karşı karşıya gelme tehlikesini taşıyor. Bunu önleyecek politikaların geliştirilmesi gereklidir.

Yeni oluşum görevini acele parti kurmama ve Türkiye'nin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek bir partiyi birlikte oluşturmanın olanaklarına arama konusunda etkilemeye çalışmak gereklidir. Bunun mümkün olmadığı durumda, onların kuracağı partinin kamuoyuna Kürt sorununda ki tabuların ve yasakların açılmasını amaçlayan bir politika ile çıkması halinde, bizim birlik platformumuzda yer alan kişilerin bu partinin kuruluş dilekçesine imza koyarak politik destek vermeleri için çaba sarfetmek yararlı olacaktır. Benzer biçimde bizim örgütleyeceğimiz, yasal komünist partisi kurma girişimine onlarında destek vermesi talep edilmelidir. Böylece Türkiye'nin demokratikleşmesinde belirleyici önem taşıyan bu iki sorun temelinde somut bir dayanışma, ortak tutum ve mücadele olanakları yaratılabilir. Bu yasakların açılması mücadelesinde geliyecek işbirliği, bu engeller kalktıktan sonra birlikte parti kurma koşullarının gelişmesine de katkıda bulunacaktır.

"Demokratik" ve "marksist" partilerin politik yaşamda ayrı ayrı yer almaları durumunda, ileriye yönelik olarak çeşitli biçimler altında işbirliği ve seçim blokları (tek bir seçime ortak katılmak için temsili parti kurmak dahil) oluşturma perspektifi ile diyalog sürdürülmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL

YENİ OLUŞUM İLE İLGİLİ GELİŞMELER ÜZERİNE ENFORMASYON

SHP'den kopan milletvekillerinin girişimiyle başlayan Yeni Oluşum hareketinin yürütülmesinde aktif görev üstlenmiş kişilerle yapılan temaslar sonucunda bu alandaki gelişmeler şöyle özetlenebilir.

Aydın Güven Gürkan bu hareket içinde geri çekilmiş durumda. Gereği, Yeni Oluşum hareketinin büyük çoğunluğunun Kürt kökenli kadrolardan oluşmuş olmasından duyduğu rahatsızlık. Başlatılan girişime, diğer insanların çekilememiş olması nedeniyle parti kurmakta acele edilmemesini ve diğer çevrelerin katılımı için çalışmak gerektiğini savunuyor. Büyük bir olasılıkla Murat Belge'nin de bu girişimin olumlu bir sonuç vermesinden kuskuya düşerek geri çekildiği tahmin ediliyor. Diğerleri ise artık geri dönülmez bir noktaya geldiklerini ve gecikilmeden mutlaka partiyi kurmak istediklerini söylüyorlar. Acele etmelerinin gereğini, önlerinde çok önemli bir olanak bulunduğu ve bunu mutlaka değerlendirmek gerektiği argümanı ile açıklıyorlar. Önlerindeki olanak, eğer marksist parti kurma girişiminde yer alan 3 milletvekilini kendilerine katılmaya ikna edebilirlerse SHP'den mutaka yeni kopmaların olacağı ve böylece TBMM'de grup kurma düzeyine ulaşacakları. Bu durumda meclis içinde daha aktif olmalarının yanı sıra, televizyonun haber programlarında sürekli yer almak ve hazine yardımıyla yararlanmak olanaklarına sahip olacaklar. Bütün dikkat ve çabalarını bu olanağı gerçekleştirmek üzerine yoğunlaştırmış durumdadır. Tek zayıf taraflarının, Yeni Oluşum hareketinin tabanının, hemen hemen tümüyle kendi ifadelerine göre "Kürt kökenli olması ve Türk kökenli kadroların bulunmaması." Bu nedenle Türk kökenli kadroları girişime kazanmak için çaba sarfettiklerini söylüyorlar. Bu konuda en büyük güçlüklerinin ise, Türkiye'de marksistler dışında gerçek demokratların bulunmaması olduğunu belirtiyorlar. Geçtiğimiz hafta sonu Aybar ile görüşmüşler, ancak anlaşamamışlar. Nedenini Aybar'ın 1965 yılındaki TİP ve o dönemdeki tartışmalarda "donup kalması" ile açıklıyorlar. Kuracakları partiyi, "demokratik parti" olarak tanımlıyorlar. Girişimde yer alan milletvekilleri ve onlara destek veren çevreler (SHP'den kopan örgütlerin dayandığı kadrolar, kimi belediye başkanları, vb.) itibarıyla bu partinin marksist bir parti olmayacağını söylüyorlar. Girişimde yer alan çevrelerin dayandığı sosyal kökenin bunu mümkün kılmadığını ve bu insanların kendilerini marksist olarak tanımlamadığını belirtiyorlar. Partinin, Türkiye'nin demokratikleşmesi için kararlı bir mücadele yürüteceğini ifade ediyorlar. Türkiye'de, hem geniş tabanlı ve yaygın desteklere sahip demokratik partiye, hem de marksist bir partiye ihtiyaç olduğunu ve gelişmelerin böyle iki partinin kurulacağını gösterdiğini söylüyorlar. Marksist partinin, ülkedeki koşullar nedeniyle marjinal kalacağını ama böyle bir partinin sınıf konularını savunacağı, bu temelde muhalefet görevi yapacağı ve düşünsel planda önemli katkılarda bulunacağı için gerekli olduğunu belirtiyorlar. Yasal marksist parti kurma

amacıyla biraraya gelen çevrelerden, onlarla birlikte davranan milletvekillerini kendilerine katılmaya ikna etmek ve partilerinin kuruluşuna değişik biçimlerde destek olmak konusundaki beklentilerini dile getiriyorlar. Kuracakları partinin programında Kürt sorununu nasıl ifade edecekleri konusunda bir karara varmış gözüküyorlar. Sık sık vurguladıkları grup kurma olanağından yararlanmak hedefi nedeniyle partinin kapatılması tehlikesine yol açmayacak, kendi deyimleriyle "hukuksal açıdan dikkatli bir formülasyon" bulmak eğilimi içindeler. Bu nedenle "Kürt halkının varlığına tanıma" yaklaşımını da yumuşatma düşüncesi taşıyorlar izlenimi veriyorlar.

20\3\1990

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAN TARİH ARAŞTIRMALARI KFI